12

Newsletter
ALUMNI ALBERTOV

Editorial

Vážení příznivci Albertova,

Aktuální číslo je věnováno spíše pozvánkám. Touto pamětní deskou bychom Vám rádi připomněli, kde se poprvé začalo před dvaceti lety zvonit klíči. Využijte příležitosti podívat se znovu pod albertovské schody a to v pondělí 16.11. u příležitosti vzpomínkového hapenningu a výstavy. O měsíc později, v prosinci, si připomeneme 50. výročí udělení Nobelovy ceny J. Heyrovskému, které je pro nás pro všechny dokladem výborného úspěchu české vědy.

Příjemný nastávající adventní čas přeje,

Karolina Šolcová

Genius loci Albertova?

Tato ulice vznikla v areálu lékařské fakulty a svůj název nese od r. 1905 po MUDr. Eduardu Albertovi (1841 -1900), chirurgovi a univerzitním profesorovi. Ulici upravil architekt A. Špalek, který ve 20tých letech vystavěl i Hlavův či Purkyňův ústav. První výraznější revoluční ostruhy si vydobyl v roce 1934, kdy se stal centrem bojů o navrácení insignií Karlovy univerzity. V 15. listopadu 1939 se stal Albertov místem pohřbu studenta medicíny Jana Opletala, smrtelně postřeleného během demonstrací proti německé okupaci. Smuteční akt se změnil v bouřlivou demonstraci tisícovek lidí, proti které o dva dny později zakročilo německé vojsko a gestapo. 17. listopad byl na památku těchto dní vyhlášen Mezinárodním dnem studentstva.

50. výročí těchto smutných události připomněla komunistickým režimem povolená demonstrace v r. 1989. Akce se zúčastnilo 25 tisíc lidí. Studenti nejprve zamířili na vyšehradský hřbitov k hrobu K. H. Máchy a poté nepovolenou trasou přes Národní třídu směrem k Pražskému hradu. Proti nim zakročily ozbrojené složky a vypukla tzv. Sametová revoluce. V roce 2006 byla na památku těchto událostí odhalena pamětní deska (viz foto). *Více se o Albertově dočtete v katalogu vydaném u příležitosti výstavy)*

Oslavy 20. výročí „Listopadu 1989“ na Albertově

V předvečer 17.11. organizuje vzpomínkové akce UK PřF:

Svobodný Albertov 2009 Open Air
13:00 - 22:00, Albertovský kampus, tj. před budovou děkanátu UK PřF . Vystoupí kapely Caktus, Masolet, Eliška Ptáčková, Dilated či Derelict.

Výstava „Albertov 1989: 20. výročí Sametové revoluce“
Vernisáž ve 14:00.
20 tematických panelů s fotografiemi bude umístěno v předsálí Geografické knihovny (Albertov 6, Praha 2, 2. patro). V laminované podobě budou panely k vidění na Jungmannově náměstí. Výstava bude otevřena do 11. 1. 2010.

Filmový festival Albertov 1989: 20. výročí Sametové revoluce

Přehlídka dokumentárních filmů a dosud nepublikovaných dokumentů z archivu bezpečnostních složek.

15:00 – 24:00, Velká geologická posluchárna, Albertov 6, Praha 2

Promítány budou autentické týdeníky, celovečerní dokument Něžná revoluce, díly Originálního videožurnálu, filmy z archivu bezpečnostních složek.

Setkání členů stávkových výborů, aktivistů okupační stávky

Oslava 20. výročí založení studentského klubu Mrtvá ryba

Benátská 6 – v budově bylo v r. 1989 sídlo stávkového výboru UK PřF a myšlenka založit zde studentský klub vznikla je přímo svázána s Listopadovými a Polistopadovými událostmi.

Vstup na akce je volný. Více: http://www.natur.cuni.cz/

Oslavy pokračují na Albertově rovněž v úterý 17.11. Máte-li chuť, připojte se ke vzpomínkovému průvodu, který začíná v 15:00 a zamíří jako před dvaceti lety po historické trase na Národní třídu. Na začátek vystoupí zástupci tehdejších i současných studentů a zahraniční hosté. Průvod je součástí aktivit o.p.s. Opona a akce „20 let bez opony – Máme co slavit!" a zakončí ho koncert na Národní třídě *(více www.20letbezopony.cz)*

50. výročí udělení Nobelovy ceny J. Heyrovskému

Na památku 50. výročí udělení Nobelovy ceny akademiku Jaroslavu Heyrovskému bude **10. prosince v 15:00** odhalena bronzová pamětní deska na budově Chemických ústavů (Hlavova 8). J. Heyrovský přednesl svou nobelovskou přednášku 11. 12. 1959.

Další doprovodnou akcí tohoto výročí je putovní výstava „Příběh kapky", která prostřednictvím fotografií, filmů, písemných dokumentů, přístrojů a dalších exponátů připomene příběh J. Heyrovského. Navštívit ji můžete v Karolinu od 2. do 18. 12. 2009.

U této příležitosti proběhne ve dnech 9. – 13. 12. 2009 na Albertově mezinárodní konference „Modern Electroanalytical Methods 2009", která je pořádána společně katedrou analytické chemie UK PřF a Ústavem fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR.

Dále se ve středu **16. prosince** uskuteční v Karolinu slavnostní zasedání Vědecké rady fakulty. Po zasedání vědecké rady pokračuje ve Velké aule Karolina od 19:00 slavnostní předvánoční koncert Přírodovědecké fakulty, věnovaný právě výročím J. Heyrovského a „Sametové revoluce".

Komorní orchestr Berg přednese:
Concerto per Galileo Galilei Luboše Fišera
Shaker Loops Johna Adamse
Vánoční koncert, op. 6 Arcangela Corelliho
koncert uzavře koleda „Narodil se Kristus Pán"

Ceny děkana za rok 2009

U příležitosti Vědecké konference Přírodovědecké fakulty UK 2009 6. 11.2009 byly uděleny Ceny děkana pro nejlepší absolventy a ceny mladým vědeckým pracovníkům do 35 let.

Nejlepší absolventi v magisterskému studijním programu:
Mgr. Jakub Trubač (Ústav geologie a paleontologie)
Mgr. Jiří Míka (Katedra analytické chemie)
Mgr. Štěpánka Bláhová (Katedra fyzické geografie a geoekologie)
Mgr. Ondřej Ballek (Katedra buněčné biologie)

Nejlepší absolventi v doktorském studijním programu:
RNDr. Jan Demel, Ph.D. (Katedra anorganické chemie)
RNDr. Martin Hejda, Ph.D. (Katedra ekologie)
Mgr. Anna Píšková, Ph.D. (Ústav geochemie, mineralogie a nerostných zdrojů)
Mgr. Marie Macešková, Ph.D. (Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje)

Mladí vědeckopedagogičtí pracovníci do 35 let:
RNDr. Jana Spilková, Ph.D. (Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje)
Mgr. Jana Roithová, Ph.D. (Katedra organické a jaderné chemie)
RNDr. Adam Petrusek, Ph.D. (Katedra ekologie)
RNDr. Kateřina Schwarzerová, Ph.D. (Katedra experimentální biologie rostlin)
Mgr. Vladimír Hampl, Ph.D. (Katedra parazitologie)
RNDr. Kryštof Verner, Ph.D. (Ústav petrologie a strukturní geologie)

Zvané přednášky na konferenci přednesli také prof. Francis J. Magilligan z Dartmouth College (USA), dept. of Geography, který je předním odborníkem na geomorfologii a dlouhodobě spolupracuje s Přírodovědeckou fakultou a Hynek Wichterle z Columbia University, New York v USA, absolvent UK PřF a nyní odborník na buněčnou biologii.

Publikace za rok 2009

Dosavadní rok byl rovněž úspěšný z pohledu počtu publikací. Jména našich kolegů se objevila min. 15x na stránkách odborných časopisů, které jsou v rámci své disciplíny světovou špičkou, např. Science, Nature, Plant Cell, FASEB Journal apod.

Některé z nich pro ilustraci uvádíme:

SCIENCE

Hulme PE, **Pysek P**, Nentwig W, Vilà Mw Will threat of biological invasions unite the European Union. Science. 2009 Apr 3;324(5923):40-1.

Matzke-Karasz R, Smith RJ, Symonova R, Miller CG, Tafforeau P. Sexual intercourse involving giant sperm in Cretaceous ostracode.Science. 2009 Jun 19;324(5934):1535.

Volf P, Sadlova J. Sex in Leishmania. Science. 2009 Jun 26;324(5935):1644.

NATURE

Mravec J, Skůpa P, Bailly A, Hoyerová K, Křeček P, Bielach A, **Petrášek J**, Zhang J, Gaykova V, Stierhof YD, Dobrev PI, **Schwarzerová K**, Rolčík J, Seifertová D, Luschnig C, Benková E, Zažímalová E, Geisler M, Friml J.Subcellular homeostasis of phytohormone auxin is mediated by the ER-localized PIN5 transporter. Nature. 2009 Jun 7.

PLANT CELL

Petrusek A, Tollrian R, Schwenk K, Haas A, Laforsch C. A „crown of thorns" is an inducible defense that protects Daphnia against an ancient predator. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 2009 Feb 17;106(7):2248-52.

Hampl V, Hug L, Leigh JW, Dacks JB, Lang BF, Simpson AG, Roger AJ.Phylogenomic analyses support the monophyly of Excavata and resolve relationships among eukaryotic „supergroups". *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 2009 Mar 10; 106(10):3859-64.

Sizling AL, Storch D, Sizlingová E, Reif J, Gaston KJ. Species abundance distribution results from

a spatial analogy of central limit theorem. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America* 2009 Apr 21; 106(16):6691-5.

Blumenthal D, Mitchell CE, **Pysek P**, **Jarosík V**. Synergy between pathogen release and resource availability in plant invasion. *Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*. 2009 May 12;106(19):7899-904.

FASEB JOURNAL

Vojtova-Vodolanova J, Basler M, Osicka R, Knapp O, Maier E, **Černý J**, Benada O, Benz R, Sebo P. Oligomerization is involved in pore formation by Bordetella adenylate cyclase toxin.FASEB J. 2009 May 5.

MOLECULAR BIOLOGY AND EVOLUTION

Dagley MJ, **Dolezal P**, Likic VA, **Smid O**, Purcell AW, Buchanan SK, **Tachezy J**, Lithgow T. The protein import channel in the outer mitosomal membrane of Giardia intestinalis. *Molecular Biology and Evolution*. 2009 Jun 16. [Epub ahead of print]

JOURNAL OF INFECTIOUS DISEASES

Jacobson R. L., Eisenberger C. L., **Svobodová M.,** Baneth G., Sztern J., Carvalho J., Nasereddin A., El Fari M., Shalom U., Volf P., **Votýpka J.**, Dedet J. P., Pratlong F., Schönian G., Schnur L. F., Jaffe C. L. & Warburg A. Outbreak of cutaneous leishmaniasis in northern Israel. J Infect Dis 2003, 188, s.1065–1073.

REMOTE SENSING OF ENVIRONMENT

Hais M, Jonasova M, **Langhammer J**, Kucera T, Comparison of two types of forest disturbance using multitemporal Landsat TM/ETM plus imagery and field vegetation data. REMOTE SENSING OF ENVIRONMENT, 113, 4, s. 835 – 845.

Krátce z Albertova

6. 10. 209 byla po prof. Jaromíru Korčákovi, významném geografovi a demografovi, pojmenována jedna u ulic v areálu Albertova. Stalo se tak u příležitosti 20. výročí jeho úmrtí.

Absolutním vítězem 1. ročníku fotografické soutěže „Věda je krásná“ se stal Bc. Petr Jan Juračka z Katedry ekologie UK PřF.

P.J. Juračka: kategorie Vědecká mikrofotografie „Bosmina. Běžný korýš nosatička Bosmina longirostris z ventrálního pohledu.

Laureátem Hlávkovy ceny za r. 2009 se stal **Mgr. Pavel Turek, posluchač doktorského studia organické chemie na Přírodovědecké fakultě UK**, za studii vhodných katalytických podmínek, za kterých je možno provádět cyclotrimerizační reakce a vypracování dvou obecně použitelných metod syntézy 6-arylpurinů a 6-heteroarylpurynů. V případě druhé metody byl Mgr. Pavel Turek jedním z prvních objevitelů, a to i ve světovém měřítku, pozitivního účinku mikrovlnného záření na průběh cyklotrimerizační reakce, což umožnilo podstatné zvýšení reakčních výtěžků a podstatné zkrácení reakční doby až o dva řády.

Hlávkova cena je ocenění určené nejlepším studentům a absolventům pražských vysokých škol, brněnské techniky a mladým vědeckým pracovníkům Akademie věd České republiky.